

III. DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE

Instrukcje dotyczące przygotowania dorosłych do sakramentu bierzmowania

W ARCHIDIECEZJI LUBELSKIEJ

1. Bierzmowanie jest jednym z trzech sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego, których celem jest doprowadzenie "do pełnej dojrzałości wyznawców Chrystusa, którzy w Kościele i w świecie pełnią posłannictwo właściwe całemu ludowi chrześcijańskiemu" (Wtajemniczenie chrześcijańskie, 2). Dlatego w przygotowaniu dorosłych do bierzmowania należy uwzględnić także teologię chrztu i Eucharystii.

2. Dar Ducha Świętego otrzymany w sakramencie bierzmowania ma pomagać chrześcijaninowi do lepszego poznania Boga: "On was wszystkiego nauczy..." (J 14,26), do życia według Ducha Chrystusowego: "Jeżeli zaś kto nie ma Ducha Chrystusowego, ten do Niego nie należy" (Rz 8,9) i dawania świadectwa o Chrystusie wobec całego świata (por. J 15,26-27).

Lepszemu poznaniu Boga i Kościoła służy katecheza. Wzrost w życiu prawdziwie chrześcijańskim jest skutkiem przyjmowania z wiarą sakramentów świętych, najbardziej przekonującym świadectwem przynależności do Chrystusa jest zachowywanie Bożych przykazań (por. 1 J 3,22-24).

Dlatego przygotowanie do bierzmowania powinno obejmować: nauczanie katechetyczne, udział w życiu sakramentalnym Kościoła i praktykę miłości chrześcijańskiej (moralnie dobre życie).

3. Godne i owocne przyjęcie sakramentu bierzmowania wymaga należytego przygotowania. Dlatego: "Duszpasterze oraz inni wierni, w ramach własnej funkcji kościelnej, mają obowiązek troszczyć się, aby ci, którzy proszą o sakramenty, byli do ich przyjęcia przygotowani przez odpowiednią ewangelizację i katechezę, z uwzględnieniem norm wydanych przez kompetentną władzę" (KPK kan. 843 § 2).

"Poza niebezpieczeństwem śmierci, mający używanie rozumu wtedy godziwie przyjmuje bierzmowanie, gdy jest odpowiednio pouczony, właściwie dysponowany i może odnowić przyrzeczenia chrzcielne" (KPK kan. 889 § 2).

Potrzeba zatem dłuższego czasu, aby kandydaci nie tylko zapoznali się z głównymi prawdami katolickiej wiary i zasadami moralności, ale także już w tym okresie podjęli pracę nad sobą i dzięki pomocy Bożej (sakrament pokuty i pojednania, Komunia święta) rzeczywiście postępowali na drodze chrześcijańskiego wtajemniczenia (por. KPK kan. 879), które polega na "wprowadzaniu w tajemnicę zbawienia i praktykę obyczajów ewangelicznych" (DM 14).

I. WSKAZANIA SZCZEGÓŁOWE

1. Zawarte w tej instrukcji postanowienia dotyczące przygotowania i udzielania sakramentu bierzmowania odnoszą się do tych dorosłych już ochrzczonych, którzy we właściwym czasie (VII lub VIII klasa szkoły podstawowej) nie przyjęli bierzmowania.

2. Za przygotowanie dorosłych do bierzmowania odpowiedzialny jest proboszcz, wyznaczony przez niego inny kapłan lub osoby prowadzące w parafii katechizację (siostry zakonne, katecheci świeccy): "Rodzice, duszpasterze, zwłaszcza proboszczowie mają troszczyć się o to, by wierni zostali właściwie przygotowani do jego (bierzmowania) przyjęcia i w odpowiednim czasie do niego przystąpili" (KPK kan. 890).

3. Przygotowanie dorosłych do bierzmowania, którym mają być objęci kandydaci, powinno trwać od dwóch do trzech miesięcy i odbywać się zwykle we własnej parafii. W miarę możliwości powinno być związane z rokiem liturgicznym (Adwent, Wielki Post, Okres Wielkanocny).

4. Jeśli kandydaci do bierzmowania mają w niedługim czasie zawrzeć sakrament małżeństwa, ich

przygotowanie do bierzmowania należy połączyć z przygotowaniem do małżeństwa i życia rodzinnego.

5. W dużych parafiach i w każdym dekanacie powinien być zorganizowany rodzaj katechumenatu dla dorosłych (według Rytuału Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych - Rozdział I lub II), jako przygotowanie do sakramentu chrztu, bierzmowania i Eucharystii, lub tylko do bierzmowania i Eucharystii (Rozdział IV).

6. Dorośli kandydaci z mniejszych parafii mogą uczestniczyć w przygotowaniu do tego sakramentu w grupach organizowanych w ramach jednego dekanatu lub kilku parafii.

7. Przed rozpoczęciem przygotowania powinna mieć miejsce rozmowa duszpasterska z kandydatem, w której zostaje on poinformowany o warunkach wymaganych przez Kościół do godnego i owocnego przyjęcia tego sakramentu oraz o konsekwencjach wynikających z otrzymania Ducha Świętego i pełniejszego związania się z Kościołem.

8. Przygotowanie powinno obejmować minimum sześć katechez i przynajmniej jedną indywidualną rozmowę duszpasterską z kandydatem dotyczącą treści przekazywanych w czasie katechez, życia moralnego i udziału w liturgii. Stosownie do możliwości kandydatów można im zalecić do przeczytania odpowiednią lekturę.

9. W przygotowanie kandydatów do bierzmowania należy zaangażować istniejące w parafii grupy katolików świeckich.

10. W czasie przygotowania do bierzmowania należy mocno akcentować konieczność szczerego nawrócenia (porzucenia grzechu) i praktyki sakramentalnej spowiedzi oraz częstej Komunii świętej. Udział w niedzielnej Mszy świętej, codzienna osobista modlitwa i lektura Pisma świętego będą najlepszym sprawdzianem prawdziwości nawrócenia i postępu w życiu chrześcijańskim, które jest konsekwencją przyjętego chrztu i przynależności do wspólnoty Kościoła.

11. W czasie przygotowania do bierzmowania kandydaci wybierają sobie świadków bierzmowania, którzy mogą służyć im pomocą w teoretycznym poznawaniu prawd objawionych i praktycznym zaangażowaniu się w działalność miejscowej wspólnoty parafialnej. Wypada, aby świadkiem bierzmowania był chrzestny(a) lub inna osoba wybrana przez kandydata i spełniająca wymogi prawa kościelnego (por. KPK kan. 892-893 i 874).

12. Przed przyjęciem sakramentu bierzmowania kandydaci obowiązani są przystąpić do sakramentu pokuty i pojednania, w zasadzie we własnej parafii. Wskazana jest spowiedź generalna. Do sakramentalnej spowiedzi należy zachęcić również świadków bierzmowania, członków rodziny i przyjaciół bierzmowanego.

13. W wypadkach nadzwyczajnych czas trwania i program przygotowania dorosłych do bierzmowania określa proboszcz uwzględniając konkretną sytuację i możliwości kandydata, jego prawdziwe dobro duchowe, ale także wymagania prawa kościelnego.

II. Udzielanie sakramentu bierzmowania

1. Do sakramentu bierzmowania mogą być dopuszczeni jedynie ci kandydaci, którzy uczestniczyli w katechezach przygotowawczych i zdali egzamin z wiadomości religijnych przed duszpasterzem odpowiedzialnym za przygotowanie.

2. Kandydaci przygotowujący do bierzmowania w ramach jednego dekanatu lub kilku parafii przyjmują ten sakrament w kościele parafii, w której odbywało się przygotowanie, we własnej parafii lub w Archikatedrze Lubelskiej.

3. Jeśli dorośli kandydaci mają przyjąć sakrament bierzmowania w Archikatedrze w dniu bierzmowania, przybywają na godzinę przed rozpoczęciem liturgii do zakrystii archikatedralnej, gdzie składają duszpasterzowi katedralnemu wydane przez własnego proboszcza zaświadczenie o uczestnictwie w przygotowaniu do bierzmowania, zdany egzaminie i kartkę do bierzmowania.

4. Bierzmowanym w Archikatedrze świadectwo bierzmowania wydaje kancelaria parafii archikatedralnej bezpośrednio po zakończonej liturgii.

III. OBOWIĄZUJĄCE TEMATY KATECHEZ PRZED BIERZMOWANIEM

1. Chrzest, bierzmowanie i Eucharystia jako sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego.
2. Dar Ducha Świętego głównym skutkiem sakramentu bierzmowania.
3. Uprawnienia i zobowiązania bierzmowanych w Kościele.
4. Co znaczy być dziś dojrzałym chrześcijaninem?
5. Sakrament pokuty i pojednania w życiu chrześcijanina. Znaczenie spowiedzi generalnej.
6. Niedzielną Eucharystia centrum życia Kościoła i chrześcijanina.

IV. POMOCE ZALECANE W PRZYGOTOWANIU DO SAKRAMENTU BIERZMOWANIA

1. Katechizm Uwierzyć sercem, Warszawa 1983.
2. Katolicki Katechizm dorosłych, Poznań 1987
3. Bronisław Mokrzycki, Obleczeni mocą z wysoka, Warszawa 1987
4. Być chrześcijaninem dziś. Teologia dla szkół średnich, red. M. Rusecki, Lublin 1992
5. Bp Wacław Świerzawski, Wiara co ci daje?, Sandomierz 1992
6. Program duszpasterski na rok 1991/92. Sakrament bierzmowania. II rok nowenny przed rokiem 2000, Katowice 1991.

Instrukcja została zatwierdzona przez Arcybiskupa Lubelskiego i po konsultacji z Radą Duszpasterską oraz Konferencją Księży Dziekanów ogłoszona jako obowiązująca na terenie archidiecezji, zob. WAL 67(1993)181-185.